

Nr 55.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upplåtande av ytterligare två platser vid Västerviks hospital åt Kalmar läns landsting; given Stockholms slott den 6 februari 1920.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att vid Kalmar läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Västerviks hospital plats må beredas för ytterligare två manliga patienter, en från Kalmar läns norra och en från dess södra landstingsområde;

att dagavgiften för det sålunda ökade antalet patienter må utgå efter samma grunder, som äro gällande beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten; samt

att i övrigt med avseende å den utvidgade anstalten må i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i de i statsrådsprotokollet omnämnda, av riksdagen godkända villkor för ifrågavarande upptagningsanstalts uppförande.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. Holmquist.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
6 februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER.
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Holmquist anförde:
År 1909 anhöllo Kalmar läns norra och södra landsting hos Kungl.
Maj:t, att för sinnessjukas vård i de fall, om vilka § 46 i stadgan angående
sinnessjuka den 14 juni 1901 förmälde, landstingen måtte tillåtas
att för deras räkning och på deras bekostnad å den plats av Västerviks
hospitals tomt, som kunde bliva anvisad, uppföra en för båda landstingen
gemensam upptagningsanstalt för sinnessjuka och att denna anstalt i allt
vad de sjukas vård anginge finge ställas under medicinalstyrelsens inseeende
i enlighet med de villkor, Kungl. Maj:t funne lämpligt bestämma.

Till följd av remiss avgav medicinalstyrelsen den 23 juli 1909 utlåtande i ärendet och tillstyrkte därvid bifall till den av Kalmar läns båda landsting gjorda framställningen på följande sätt och villkor:

att för mottagande vid Västerviks hospital av sinnessjuka från Kalmar län i sådana fall, som omförmäldes i § 46 av omförmälda stadga. länets södra och norra landsting berättigades att å staten tillhörigt område vid Västerviks hospital och på plats, som av medicinalstyrelsen bestämdes, samt i enlighet med av styrelsen godkända ritningar uppföra en starkt byggd paviljong, avsedd för 30 sinnessjuka män;

att landstingen vidkändes kostnaden ej mindre för byggnadens uppförande med dithörande stadig grundläggning, promenadgårdar, ledningar för värme, vatten och avlopp samt belysning jämte värmeapparater, med rättighet för landstingen att kostnadsfritt anknyta omförmälda ledningar till hospitalets huvudledningar, än även för all annan fast inredning med mera, som erfordrades för byggnadens begagnande, samt att landstingen för framtiden bestrede underhållskostnaden därför;

att staten anskaffade och underhölle all den lösa utredningen samt ombesörjde och bekostade allt vad för de sjukas vård i övrigt erfordrades;

att landstingens anstalt införlivades med hospitalets övriga för sjukvården avsedda avdelningar, samt att hospitalets styrelse berättigades att fritt förfoga över densamma och använda den för vård av sinnessjuka, utan avseende på, om dessa tillhörde Kalmar eller något annat län, dock med villkor att för sinnessjuka i de fall, som omförmäldes i § 46 av stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, 30 platser, avsedda till upptagning endast för sjuka från Kalmar län, nämligen 9 för män och 9 för kvinnor från södra landstingsområdet samt 6 för män och 6 för kvinnor från norra landstingsområdet, alltid och utan invändning funnes disponibla, och att en fullgod vård bereddes dessa;

att granskning av ansökningshandlingar om tillfällig hospitalsvård åt därav i behov varande sinnessjuka från Kalmar län skedde i den ordning, att ifrågakommande sjuka av lasarettsläkaren i Kalmar angående sjuka från södra landstingsområdet och av lasarettsläkaren i Västervik angående sjuka från norra landstingsområdet remitterades till länsavdelningen vid Västerviks hospital för att där vårdas, till dess för deras hospitalsvård föreskrivna intyg och ansvarsförbindelser genom vederbörande lasarettsdirektions försorg anskaffats, varefter dessa sjuka, såvitt de prövades vara till vård å anstalt för sinnessjuka berättigade, borde vinna inträde å hospitalet i alldeles samma ordning som andra sinnessjuka och utan något som helst företräde för dem såsom tillhörande Kalmar län;

att för varje patient erlades avgift till staten, vilken avgift intill 1914 års utgång utginge med 2 kronor för dag och därefter för fem år i sänder bestämdes av Kungl. Maj:t på medicinalstyrelsens förslag och efter landstingens hörande;

att avgiften betalades kvartalsvis av lasarettsdirektionerna i Kalmar och Västervik;

att emellertid ett minimibelopp av 3,000 kronor för varje landsting och år skulle i patientavgifter till staten utgöras;

att, så snart någon å anstalten intagen sinnessjuk därifrån utskrevs eller bleve å hospital eller asyl intagen, vederbörande landstings betalningsskyldighet för samma patient upphörde, varför underrättelse därom genom hospitalets syssloman

utan dröjsmål borde lämnas vederbörande lasarettsdirektion med uppgift tillika om den tid, varunder patienten varit å anstalten vårdad; samt

att å ena sidan staten och å andra sidan landstingen samfällt förbehölles ömsesidig rätt till uppsägning av överenskommelsen, att upphöra två år efter uppsägningen, med skyldighet för staten att ersätta landstingen kostnaden för byggnaden, därest uppsägningen skedde av staten, med det belopp, som bestämdes av fem gode män, av vilka staten utsåge två och landstingen var sin och de sålunda valde den femte; dock att värdet icke finge överstiga verkliga kostnaden för byggnadens uppförande, samt, därest uppsägningen skedde av landstingen, två tredjedelar av det på förenämnda sätt bestämda värde.

Sedan länets norra och södra landsting meddelat, att landstingen godkänt de villkor, som uppställts för erhållande av tillstånd till uppförande av den ifrågavarande upptagningsanstalten, föreslog Kungl. Maj:t i proposition den 31 december 1909, nr 18, 1910 års riksdag att för sin del medgiva, att uti förevarande ärende avtal, i överensstämmelse med medicinalstyrelsens förslag, finge mellan staten, å ena, samt Kalmar läns norra och södra landsting gemensamt, å andra sidan, träffas.

Denna proposition blev av riksdagen bifallen, och berörda upptagningsanstalt har på grund härav sedermera uppförts.

Genom särskilda brev har Kungl. Maj:t därefter bestämt den avgift, som skulle till staten erläggas för patient å upptagningsanstalten. För femårsperioden 1915—1919 har densamma enligt brev den 9 september 1915 utgjort 2 kronor för dag och patient. För tiden därefter är avgiften ännu icke definitivt fastställd, utan har genom brev den 12 december 1919 stadgats, att under år 1920 skall för varje patient tillsvidare till staten i förskott å patientavgift, som av Kungl. Maj:t, efter vederbörande landstings och stadsfullmäktiges hörande för samma år kan komma att bestämmas, erläggas ett belopp av 2 kronor för dag.

Pranställning om anordnande av ytterligare två platser vid upptagningsanstalten.

I skrivelse till medicinalstyrelsen den 22 juli 1918 framlade direktionen för Västerviks hospital förslag till förändring av ett betjäningsrum uti ifrågavarande paviljongs bottenvåning till två enkelrum för patienter. Av hospitalsdirektionen anfördes till stöd härför, att det under de gångna årens lopp visat sig alltmera svårt att lämpligt fördela de å den av Kalmar läns landsting uppförda paviljongen vardade patienterna. Ifrågavarande slags patienter vore i många hänseenden mycket svårskötta. De råkade å ena sidan lätt ofta i konflikt med varandra och å andra sidan sällade sig liktänkande individer ofta till varandra och ställde till intriger och komplotter av allehanda art. Det vore därför nödvändigt att då och då ej blott låta patienterna växla lokaler inom paviljongen utan även att på annat sätt avskilja dem från varandra. Tyvärr vore dock tillgången

på enkelrum alltför liten, och på grund härav nödgades man ofta nog a gemensam sovsal inrymma sådana patienter, som egentligen borde vara avskilda från varandra.

På grund av att paviljongen tillhörde Kalmar läns landsting anhöll direktionen, att medicinalstyrelsen fortast möjligt måtte göra hemställen hos landstingen i Kalmar län att ställa erforderligt belopp till direktionens disposition för utförande av de föreslagna ändringsarbetena.

Med anledning härav anhöll medicinalstyrelsen i skrivelse till länsstyrelsen i Kalmar län den 26 augusti 1918, att länsstyrelsen måtte hos landstingen göra framställning därom, att landstingen ginge i författning om verkställande på egen bekostnad av den föreslagna tudelningen av rummet i fråga i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman och ingenjören H. Theorell uppgjorda förslag och ritningar, enligt vilka arbetet skulle betinga en kostnad av 2,000 kronor.

Sedan denna styrelsens framställning av länsstyrelsen överlämnats till 1918 års landsting i Kalmar län, beslöto dessa att låta verkställa den föreslagna förändringen och anslå medel härtill, länets södra landsting dock endast under förutsättning att ytterligare två patientplatser vid anstalten ställdes till landstingens förfogande.

I häröver den 30 november 1919 avgivet yttrande tillstyrkte hospitalsdirektionen i Västervik bifall till nämnda landstings framställning om ökning av platsantalet för landstingen, enär den föreslagna förändringen vore till synnerlig förmån för sjukvården vid hospitalet.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har medicinalstyrelsen i skrivelse den 13 december 1919 såsom sin åsikt uttalat, att det syntes styrelsen vara till förmån för sjukvården, att ifrågavarande betjäningrum, vilket icke vidare användes för sitt ändamål, på föreslaget sätt omändras till två patientrum, och att den av landstinget påyrkade ökningen av det landstinget tillkommande antalet platser torde låta sig göra utan någon minskning i det för anstalten i övrigt fastställda platsantalet.

Vid en eventuell ökning av det landstingen medgivna platsantalet med ytterligare två platser anser styrelsen desamma böra beräknas för män, då behovet av platser för män är större än för kvinnor, samt vardera landstinget erhålla en av dessa platser.

Medicinalstyrelsen har alltså hemställt, att det fastställda antalet platser vid Västerviks hospital, avsedda till upptagning endast för sjuka från Kalmar län, må ökas från 30 till 32, därav 10 för män och 9 för kvinnor från södra landstingsområdet samt 7 för män och 6 för kvinnor från norra landstingsområdet.

Departement-
mentschefen.

På grund av de svårigheter, som, på sätt direktionen för Västerviks hospital framhållit, för närvarande råda beträffande fördelningen av patienter inom den Kalmar läns landsting tillhöriga upptagningsanstalten vid hospitalet, anser jag i likhet med i ärendet hörda myndigheter de ifrågasatta ändringsarbetena inom nämnda anstalt böra komma till utförande. Såsom av utredningen framgår, skulle dessa arbeten helt och hållet bekostas av landstingen, och vid beviljande av anslag därtill har allenast från södra landstingets sida gjorts det förbehåll, att ytterligare två patientplatser vid anstalten ställas till landstingens förfogande. Med hänsyn till att, enligt vad medicinalstyrelsen och direktionen anfört, den sålunda påyrkade ökningen torde låta sig göra utan någon minskning i det för anstalten i övrigt fastställda platsantalet, läser från statens sida icke vara något att erinra mot bifall till nämnda förbehåll.

Då emellertid härför förutsattes ändring av ovan omförmälda, av riksdagen godkända villkor för anstaltens uppförande, torde frågan böra underställas riksdagens prövning. Dagavgiften för det ökade antalet patienter synes böra utgå efter samma grunder, som gälla beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten, och i övrigt torde de av riksdagen godkända villkoren för anstaltens uppförande böra i tillämpliga delar bliva gällande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vid Kalmar läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Västerviks hospital plats må beredas för ytterligare två manliga patienter, en från Kalmar läns norra och en från dess södra landstingsområde;

att dagavgiften för det sålunda ökade antalet patienter må utgå efter samma grunder, som äro gällande beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten; samt

att i övrigt med avseende å den utvidgade anstalten må i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i förut omförmälda, av riksdagen godkända villkor för ifrågavarande upptagningsanstalts uppförande.

Vad departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, bifalla; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.
